

Protokoll fört vid pleniföredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälso- och sjukvårdsbyrån, S3

Närvarande

VT - HJ - TE - AH-J - AH - FK - AR - CW

Frånvarande

Justerat

Omedelbart

Ordförande

Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande

Minister
Annika Hambrudd

Protokollförare

Avdelningschef
Bengt Michelsson

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 4

Anvisning om rätten att avvika
från tidsfristerna om icke
brådskande vård.

ÅLR 2020/2403

25 S3

Ärendet har överförs från en enskild föredragning den 24.3.2020.

Landskapsregeringen beslöt utge anvisningen enligt **bilaga 1, S320P03**.

Nr 5

Besöksförbud hos boende-
serviceenheter för äldre och
andra riskgrupper.

ÅLR 2020/2405

26 S3

Ärendet har överförs från en enskild föredragning den 24.3.2020.

Landskapsregeringen beslöt att förbjuda besök hos boendeserviceenheter för äldre och riskgrupper enligt följande.

Beslut

Landskapsregeringen förbjuder med stöd av 17 § i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) besök hos kommunala boendeserviceenheter med dygnet runt verksamhet för äldre och andra riskgrupper. Genom besöksförbudet förbjuds alla andra än nödvändiga besök. Förbudet upphör 13 april 2020 klockan 24:00.

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

Landskapsregeringen rekommenderar att boendeserviceenheter inom den privata och tredje sektorn fattar motsvarande beslut.

Motivering

Statsrådet har den 16 mars 2020 i samverkan med republikens president konstaterat att sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1552/2011) råder i landet. COVID-19-pandemin handlar om en farlig väldigt brett utspridd smittsam sjukdom som till sina verkningar motsvarar en särskilt allvarlig storolycka. På grund av coronaviruspandemin har statsrådet med stöd av beredskapslagen beslutat genomföra ett antal åtgärder som ska trygga vårddkapiteten och pandemiberedskapen samt de nödvändiga och behövliga social- och hälsovårdstjänsterna. Social- och hälsoministeriet har den 24 mars 2020 lämnat närmare anvisningar till landskapsregeringen (Dnr ÅLR 2020/2401).

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland ska landskapsregeringen sköta de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpning av smittsamma sjukdomar hos människor ankommer på riksmyndigheterna och kommunerna.

I 17 § i lagen om smittsamma sjukdomar finns bestämmelser om bekämpning av infektioner i social- och hälsovårdens verksamhetsenheter. Enligt paragrafen ska verksamhetsenheten svara för ändamålsenligt skydd för och placering av klienterna och de anställda.

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande skada för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har landskapsregeringen med stöd av 28 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland inte ordnat något hörande i ärendet.

Tillämpade lagrum

Självstyrelselag (1991:71) för Åland 30 §

Lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) 1, 8, 17 och 91 §§

Förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland 28 §

Ändringssökande

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar och 25 § i självstyrelselagen får detta beslut överklagas genom besvär hos Högsta förvaltningsdomstolen. En besväransvisning är bifogad.

Övrigt

Beslutet delges genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Ålands landskapsregering till och med den 30 april 2020. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats på den elektroniska anslagstavlan på landskapsregeringens webbsida.

Bilaga

Besväransvisning

För kännedom

Kommuner och kommunalförbund på Åland

Ålands hälso- och sjukvård

Ålands polismyndighet

Statens Ämbetsverk på Åland
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården
Institutet för hälsa och välfärd
Social- och hälsovårdsministeriet
Folkhälsan på Åland
Stiftelsen Hemmet
Björkkö Ab

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
ANVISNING	25 S3	1 (3)

Datum	Dnr
24.3.2020	ÅLR 2020/2403

Giltighetstid
24.3.2020-13.4.2020

ANVISNING OM RÄTTEN ATT AVVIKA FRÅN TIDSFRISTERNA OM ICKE BRÅDSKANDE VÅRD

Bakgrund

Finlands regering har den 16 mars 2020 i samverkan med republikens president konstaterat att undantagsförhållanden råder i landet på grund av coronaviruset. Finlands regering har tagit i bruk 88 § i beredskapslagen (FFS 1552/2011) bland annat i syfte att se till att hälso- och sjukvårdssystemet fungerar.¹ Bestämmelsen ger kommunerna (på Åland ÅHS) rätt att avstå från tidsfristerna vid ordnande av icke brådskande vård.

Finlands regering har lämnat närmare anvisningar om tillämpningen av 88 § i beredskapslagen.² Social- och hälsoministeriet har för hälso- och sjukvården i riket lämnat sina anvisningar.

Lagstiftningsbehörighet

Enligt 18 § 12 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland hör hälso- och sjukvård till landskapets lagstiftningsbehörighet, med vissa undantag som inte är aktuella i detta fall. Den offentliga hälso- och sjukvården på Åland sköts av Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) enligt landskapslagen (2011:114) om hälso- och sjukvård. Tidsfristerna vid icke brådskande vård regleras i 20 § i landskapslagen om hälso- och sjukvård.

Anvisning

Anvisningen gäller mellan 24.3.2020 – 13.4.2020.

De nya förordningarna baserade på beredskapslagen ger ÅHS rätten att avvika från tidsfristerna för icke brådskande vård, med undantag för tidsfristerna för bedömning av vårdbehovet.

Enligt landskapslagen om hälso- och sjukvård ska ÅHS vid specialiserad sjukvård bedöma patienternas behov av icke brådskande vård inom tre veckor från det att remissen anlände till verksamhetsenheten. Om bedömningen av vårdbehovet förutsätter till exempel särskilda undersökningar, ska bedömningen och de behövliga undersökningarna göras

¹ 2 § i statsrådets förordning om ibruktagning av befogenheter i enlighet med 86, 88, 93-95 och 109 § i beredskapslagen (FFS 125/2020)

² Statsrådets förordning om kommunens rätt att avvika från tidsfristerna för icke brådskande hälso- och sjukvård och från bedömningarna av servicebehovet inom socialvården (FFS 127/2020)

inom tre månader från det att remissen anlände. Vård, behandling och rådgivning som utifrån bedömningen av vårdbehovet konstaterats vara nödvändig ska, med beaktande av hur brådskande behovet är, ordnas och inledas inom sex månader från det att vårdbehovet slogs fast.

Landskapsregeringen bedömer att ÅHS blir tvungna att styra över en betydande del av sin kapacitet till behandling av sjukdomsfall orsakade av coronaviruset. Situationen kommer oundvikligen att inverka på produktionen av icke brådskande vård på Åland.

Sjukdomsläget kan förutsätta att personal utbildas att utföra arbetsuppgifter som avviker från det normala, och därför kan man bli tvungen att t.ex. använda operationspersonal och operationssalar för vård av sjukdomsfallen.

Förordningarna ger ÅHS rätten att avvika från tidsfristen för icke brådskande vård inom tre månader inom primärvården som regleras i landskapslagen om hälso- och sjukvård, men en god och tillräckligt omfattande verksamhet inom primärvården gör det möjligt för den specialiserade sjukvården att också i en pandemisituation koncentrera sig på sin uppgift att vårda patienter som behöver specialiserad sjukvård. Därför är det viktigt att primärvårdens verksamhet fortsätter så normalt som möjligt. Man bör inte avvika från fristerna för icke brådskande vård förrän resurserna inte räcker till för att hantera infektionsläget. När antalet patienter är måttligt och det finns tillräckligt med personal, bör basfunktionerna inte minskas i onödan. Även om epidemin drar ut på tiden, bör den som ordnar hälso- och sjukvårdstjänster också erbjuda förebyggande och icke-brådskande vård för att upprätthålla befolkningens hälsa.

Coronavirusinfektioner och misstankar om coronavirusinfektioner ska i mån av möjlighet koncentreras till ett eller några verksamhetsställen. Den allmänna principen är att fysiska mottagningar används endast när undersökningen eller vården av patienten förutsätter att patienten och den person som behandlar patienten är befinner sig i samma rum. Utbudet av telefontjänster och andra distanstjänster utökas i alla funktioner. Före patienten kommer in för vård bedöms vårdbehovet i regel per telefon.

Patientsäkerheten prioriteras

Patienternas hälsa får inte riskeras av att tidsfristerna överskrids. Patientsäkerheten prioriteras i alla förhållanden. Alla beslut måste fattas så att patientsäkerheten säkerställs. Särskild uppmärksamhet måste fästas vid att brådskande service tryggas. Verksamheten och besluten måste också dokumenteras.

Patientsäkerhetsprincipen förutsätter också att ÅHS har en plan för trygghet av vården av sådana patienter vars sjukdom under väntetiden kan förändras så att den kräver brådskande behandling eller framskrider så långt att behandling blir otillräcklig (t.ex. diagnostik och behandling av cancer).

FÖR KÄNNEDOM

Ålands hälso- och sjukvård
Ålands miljö- och hälsomyndighet
Social- och hälsovårdsministeriet

Besvärsanvisning

Besvärsmyndighet

Den som är missnöjd med detta beslut kan söka ändring i det hos högsta förvaltningsdomstolen genom skriftliga besvär. Besvär kan anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel beslutet direkt påverkar.

Besvärstid

Besvär ska anföras skriftligt inom 30 dagar från att beslutet har delgivits. Närmare information om hur besvärstiden beräknas finns på omstående sida.

Besvärsskriftens innehåll

I besvärsskriften ska uppges:

- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter, inklusive uppgifter om hemkommun samt postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till ärendet kan sändas
- det beslut i vilket ändring söks
- redogörelse över till vilka delar ändring söks i beslutet, vilka ändringar som yrkas samt grunderna för yrkandena.

Om ändringssökandens talan förs av dennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person. Ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet ska underteckna besvärsskriften.

Bilagor till besvärsskriften

Till besvärsskriften ska fogas:

- det överklagade beslutet, i original eller som kopia,
- intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller annan utredning över när besvärstiden har börjat,
- de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till landskapsregeringen och
- fullmakt för eventuellt ombud, om ombudet inte är en advokat eller ett offentligt rättsbiträde.

Inlämning av besvärsskriften

Besvärsskriften ska inom besvärstiden lämnas till högsta förvaltningsdomstolen på adressen Högsta förvaltningsdomstolen, PB 180, 00131 HELSINGFORS, eller elektroniskt på adressen korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi. Besvärsförfarandet kan även i sin helhet skötas elektroniskt via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst, se närmare information om e-tjänsten på adressen www.regeringen.ax/besvar

Avgifter

Rättegångsavgiften till högsta förvaltningsdomstolen är 510 euro. I lagen om domstolsavgifter (FFS 1455/2015) finns bestämmelser om de fall då avgift inte tas ut. Närmare upplysningar om avgifterna lämnas av högsta förvaltningsdomstolen.

Närmare information om hur besvärstiden beräknas

Besvärsskriften ska inlämnas inom 30 dagar från datumet då mottagaren fått del av beslutet. Då besvärstiden beräknas ska den dag då delgivningen sker inte medräknas. Om den sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdag, första maj, julafton, midsommarafton eller helgfri lördag fortsätter besvärstiden också följande vardag.

Dagen för delgivningen beräknas på följande sätt:

- Offentlig delgivning – Om beslutet har delgivits via offentlig delgivning anses mottagaren ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att beslutet publicerades på myndighetens elektroniska anslagstavla.
- Vanlig delgivning – Om beslutet har postats som vanligt brev anses mottagaren ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att brevet avsändes, om inte något annat visas.
- Bevislig delgivning – Om beslutet har sänts per post mot mottagningsbevis, framgår datumet för då mottagaren fått del av beslutet av mottagningsbeviset. Om beslutet har överlämnats till mottagaren eller dennes lagliga företrädare eller ombud framgår dagen då mottagaren fått del av beslutet av det skriftliga bevis som upprättats över delgivningen.
- Mellanhandsdelgivning – Om beslutet inte har lämnats direkt till mottagaren eller dennes lagliga företrädare eller ombud anses mottagaren ha fått del av beslutet den tredje dagen efter den dag som framgår av delgivningsbeviset.
- Vanlig elektronisk delgivning – Om beslutet delgivits som ett elektroniskt meddelande anses mottagaren ha fått del av beslutet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.
- Bevislig elektronisk delgivning – Om beslutet har delgivits bevisligen genom ett elektroniskt meddelande anses mottagaren ha fått del av beslutet när det har hämtats från den länk som myndigheten anvisat.

Besvärsskriften ska vara inlämnad till högsta förvaltningsdomstolen senast kl. 16.15 på besvärstidens sista dag. Denna tidsfrist gäller även besvär som skickas via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst eller per e-post.